

Udmøntning af Udviklings- og Investeringsprogramm et for 2017

2017

Indhold

Bilag 0	Stærkere social mobilitet – et udviklings- og investeringsprogram på voksenområdet for 2017	3
Bilag 1	Gruppebaseret bostøtteforløb.....	8
Bilag 2	Investering i efterværn til unge	10
Bilag 3	Critical Time Intervention (CTI)	13
Bilag 4	Social Færdighedstræning (SFT) i bostøtten	15
Bilag 5	Åben dialog i bostøtten	17
Bilag 6	Beskrivelse af pulje til initialomkostninger	19
Bilag 7	Bedre data	20
	Baggrundsnotat om efterværn og støtte til nuværende og tidligere anbragte børn og unge – satspuljeaftale for 2015-2018	21
	Ansøgningspuljer fra satspuljeaftalen 2017 på socialområdet	22

Stærkere social mobilitet – et udviklings- og investeringsprogram på voksenområdet for 2017

Udviklings- og investeringsprogrammet (satspuljeaftalen for 2017)

Gruppen af udsatte voksne i Danmark udgør ca. 65.000 personer. Der er tale om en meget sammensat gruppe med meget varierende problematikker, problemtyngde og med forskellige grad af kompleksitet i deres problemer. Gruppen omfatter f.eks. personer udsat for vold fra deres ægtefælle, borgere med psykiske vanskeligheder i større eller mindre grad, alkohol- og stofmisbrugere, hjemløse, borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, mv. En væsentlig del af udsatte voksne kæmper med en flerhed af problematikker eksempelvis samtidig misbrug og hjemløshed.

Ligesom borgernes udfordringer er forskellige, er deres støttebehov det også. Nogle har brug for en korterevarende og/eller afgrænset støtte, mens andre har brug for mere omfattende og længerevarende støtte.

På trods af et stort politisk fokus og et betydeligt ressourceforbrug i indsatsen over for udsatte voksne, er der for få udsatte borgere, der får et reelt udbytte af indsatsen. F.eks. får flertallet af personer i misbrugsbehandling ikke misbruget under kontrol, og 60 pct. af borgerne på forsorgshjem er ikke i egen bolig året efter. Dertil kommer, at der mangler solid viden om effekten af de indsatser, der gives.

Dermed oplever borgerne ikke de positive effekter af indsatsen i form af f.eks. forbedret livskvalitet, opbygning af netværk, uddannelse og beskæftigelse, som de ellers ville kunne have opnået.

Blandt årsagerne til, at der ikke opnås en tilstrækkelig effekt af indsatsen for den enkelte borger, såvel som for samfundet som helhed, er, at der ikke har været arbejdet tilstrækkeligt systematisk med udvikling, afprøvning og udbredelse af virksomme metoder. Der har for eksempel ikke været nok fokus på indsamling af viden om effekt i forsøg på socialområdet. Herudover har der i udviklingen af nye metoder været for lidt fokus på lovende praksis i kommunerne og hvilke metoder kommunerne efterspurgte, ligesom der har været for lidt fokus på at udbrede metoderne, når de var afprøvet i et projekt. Endelig har mange metoder vist sig at være vanskelige at implementere i praksis.

Der har således været behov for at re-tænke indsatsen, så borgerne kan få bedre udbytte af den hjælp og støtte, der iværksættes.

På den baggrund blev det i satspuljeaftalen for 2017 besluttet at igangsætte et udviklings- og investeringsprogram på voksenområdet for derigennem at understøtte en mere vidensbaseret social indsats gennem udvikling og afprøvning (spor 1) udbredelse og forankring (spor 2) af virksomme metoder og lovende praksis på voksenområdet, samt investering i bedre data (spor 3).

Udviklings- og investeringsprogrammet i 2017

Bostøtte efter servicelovens § 85 er den mest tildelte støtte efter serviceloven på voksenområdet. Bostøtten har - ligesom borgernes problematikker og støttebehov – meget varierende karakter for så vidt angår omfang og indhold. For mange borgere udgør overgangen et særligt kritisk tidspunkt, der blandt andet kan aktivere et støttebehov eller udgøre en mulighed for en særlig indsats. Dette kan f.eks. gøre sig gældende for borgere, der kommer fra hjemløshed til egen bolig eller fra et botilbud eller psykiatrisk afdeling til egen bolig. Her spiller kommunernes bostøtte (servicelovens § 85) ofte en aktiv og afgørende rolle.

I kommunerne er der stor bevågenhed i forhold til, hvordan man bedst giver bostøtten, herunder om den kan gives som et gruppebaseret tilbud, eller om støtten med inspiration fra hjemløseområdet, hvor der har været meget gode resultater med brugen af metoden Critical Time Intervention (CTI), kan gives som en intensiv støtte i kritiske overgangsfaser.

Det foreslås på den baggrund, at fokus for udviklings- og investeringsprogrammet for 2017 bliver hjælp til borgeren i eget hjem (bostøtte), herunder intensiv støtte i overgange.

Med satspuljeaftalen for 2017 er det desuden besluttet, at der i udviklings- og investeringsprogrammet skal indgå et initiativ om efterværn for tidligere anbragte unge.

Med afsæt i de aftalte tre spor (metodeudvikling, metodeudbredelse og datakilder) for udviklings- og investeringsprogrammet, jf. satspuljeaftalen for 2017, foreslås udviklings- og investeringsprogrammet for 2017 konkret udmøntet i nedenstående initiativer. For hvert initiativ er vedlagt et bilag, hvor initiativet er uddybet.

For at etablere en systematisk tilgang til initiativerne i udviklings- og investeringsprogrammet er der lagt op til at basere arbejdet på principperne i den nye strategi for udvikling af metoder og indsatser på socialområdet.

Metodeudvikling (spor 1)

I spor 1 udvikles og afprøves nye virksomme og omkostningseffektive indsatser - med inddragelse af lovende praksis i kommunerne og med udgangspunkt i kommunernes behov for nye metoder. I 2017 foreslås følgende to indsatser udviklet og afprøvet:

Gruppebaseret bostøtteforløb (bilag 1)

Tildeling af bostøtte er den mest udbredte ydelse efter serviceloven på voksenområdet. Ca. 43.300 borgere modtog denne ydelse i 2014. Bostøtte er således en meget anvendt indsats, når borgere med sociale problemer og/eller psykiske funktionsnedsættelser skal have hjælp til at få hverdagen til at fungere i egen bolig. Bostøtte gives typisk som en individuel indsats, men der er samtidigt i mange kommuner fokus på de fordele, der kan være ved at organisere dele af den sociale bostøtte i gruppeforløb. Det kan være fordele omkring, at borgerne aktivt deltager i en social sammenhæng, hvor de kan dele erfaringer, frustrationer og glæder med ligesindede, men også fordele i form af, at man kan nå flere borgere med samme ressourcer, og at borgerne kan blive rollemodeller for hinanden. Det foreslås at identificere, videreudvikle og pilotteste forskellige typer gruppebostøtteindsatser med henblik på at skabe ny viden om effektive bostøtteindsatser.

Efterværn (bilag 2)

Vejen ind i voksenlivet er svær for mange tidligere anbragte unge. En god overgang til et selvstændigt voksenliv kan imidlertid være med til at sikre, at den unge kommer i egen bolig og i gang med uddannelse og beskæftigelse, og kan dermed være en god investering både menneskeligt og samfundsøkonomisk.

Der iværksættes et forsøg med en investeringspulje for kommuner, der ønsker at arbejde intensivt med at omlægge efterværnsindsatsen og herunder gøre en særlig indsats for at motivere de unge, så de sikres den bedst mulige overgang til et selvstændigt voksenliv. Kommuner, der ansøger puljen, skal være indstillet på at arbejde ud fra en ændret tilgang, hvorefter udgangspunktet er, at tidligere anbragte unge har behov for efterværn, medmindre kommunen fagligt vurderer, at de kan stå på egne ben. Kommunen skal i projektperioden løbende følge op på behovet for efterværn blandt de unge og herunder også søge at motivere de unge, der har afvist efterværn, til at modtage støtte.

Metodeudbredelse (spor 2)

I spor 2 arbejdes der med at udbrede virksomme metoder, så de kan forankres i flere kommuner efter en projektperiode. Udbredelsen består i, at Socialstyrelsen giver rådgivning og implementeringsstøtte, samt generel monitorering af metoder, der afprøves og udbredes, ligesom der vil være gratis efteruddannelse til frontpersonalet i de konkrete metoder. Idet en omlægning af indsatsen til nye metoder kan kræve en del ressourcer i den enkelte kommune, foreslås der herudover etableret en pulje til dækning af kommunernes initial-omkostninger ved implementering af metoder, der udbredes i spor 2 (bilag 6).

I 2017 foreslås følgende tre indsatser udbredt til flere kommuner:

Critical Time Intervention som generel metode (bilag 3)

CTI er en bostøttemetode, der er udviklet til at hjælpe personer i en kritisk overgangsperiode. I Danmark er CTI afprøvet i forhold til hjemløse, hvor metoden har vist meget gode resultater i forhold til at sikre, at borgerne fastholder egen bolig. Det foreslås at udbrede CTI til bostøtte for borgere, der står i en overgangsperiode i deres liv som f.eks. udskrivelse fra en indlæggelse på psykiatrisk afdeling til egen bolig eller flytning fra krisecenter til egen bolig.

Social færdighedstræning (bilag 4)

Social færdighedstræning (SFT) er et gruppebaseret tilbud i kategorien bostøtte. SFT er oprindeligt udviklet til mennesker med skizofreni, men er efterfølgende afprøvet overfor mange andre målgrupper. SFT er en pædagogisk metode til udvikling og fastholdelse af sociale færdigheder, herunder gennem medicin håndtering, problem- og konfliktløsning, samtalekompetencer, symptom-mestring samt hjemmeøvelser og rollespil. Det foreslås at udbrede metoden i kommunernes bostøtte til borgere med psykiske lidelser/vanskeligheder.

Åben dialog (se bilag 5)

Åben dialog er en netværksorienteret metode i kategorien bostøtte, hvor der tages afsæt i de udfordringer borgeren aktuelt oplever, og hvor det professionelle netværk bidrager med deres syn på borgerens situation på lige fod med det private netværk. Målet er at understøtte dialogen mellem borger og dennes netværk og dermed muliggøre forandring hos borgeren og/eller familien og netværk. Der foreslås at udbrede metoden i kommunernes bostøtte til borgere med psykiske vanskeligheder.

Bedre data (spor 3)

I spor 3 investeres i solide data og videnskilder, der understøtter viden om, hvad der virker.

Prioriterede datakilder (se bilag 7)

Med henblik på at understøtte den vidensbaserede indsats foreslås det, at følgende datakilder finansieres gennem Udviklings- og Investeringsprogrammet:

- Stofmisbrugsdatabasen
- Stofbladet
- Kvindekrisecenterstatistikken
- Frivilligjob.dk

Økonomi og langsigtede konsekvenser

Den samlede økonomi for udviklings- og investeringsprogrammet præsenteres i nedenstående tabel. Tabellen afspejler de foreslåede prioriteringer for 2017, og der er således yderligere midler til disponering i 2018 og følgende år jf. den fremadrettede proces som beskrevet nedenfor.

Tabel 1: Samlet økonomi for udviklings- og investeringsprogrammet for 2017ⁱ

Mio. kr. i 2017-pl	2017	2018	2019	2020	I alt
UIP i alt ¹	52,2	53,2	68,0	71,8	245,2
Efterværn 2015 FL 15.75.44		37,8			37,8
Spor 1					
Metodeudvikling					
<i>Heraf:</i>	32,4	53,7	7,0	8,5	101,6
- <i>Gruppebaseret bostøtteforløb²</i>	15,3	2,8	2,0	1,7	21,8
- <i>Efterværn³</i>	17,1	50,9	5,0	6,8	79,8
Spor 2					
Udbredelse af CTI, SFT og Åben dialog					
<i>Heraf:</i>	9,4	5,8	3,5	2,0	20,7
- <i>Rådgivning og implementeringsstøtte, uddannelse samt monitorering²</i>	3,9	5,8	3,5	2,0	15,2
- <i>Initialomkostningspuljen</i>	5,5	-	-	-	5,5
Spor 3 – data (datakilder)	7,4	6,7	6,7	6,7	27,5
Programledelse mv. ⁴	3,1	2,8	2,8	3,0	11,8
Til videre disponering for året	0,0	22,0	48,0	51,6	121,6

[1] Anm.: I forhold til ordførerskemaet er der sket en justering i forhold til midlerne til etårig disposition i 2017, 2018 og 2019. Det skyldes, at der inden for de finansieringskilder, der ligger til grund for UIP, er identificeret forpligtelser for ca. 2 mio. kr. i 2017, ca. 1,6 mio. kr. i 2018 og ca. 0,2 mio. kr. i 2019. Midlerne anvendes til afprøvning af evidensbaserede metoder til stofmisbrugsbehandling af unge 15-25-årige og til implementering af de nationale retningslinjer for den sociale stofmisbrugsbehandling (som er igangsat som en del af Stofmisbrugspakken 2012).

[2] Der er sket ændringer i fordelingen af midler mellem årene, da opgavevaretagelsen i forbindelse med udmøntningen af ansøgningspuljerne samt rådgivningen af kommunerne vil ligge anderledes som konsekvens af den senere opstart af programmet

[3] Der er sket ændringer i finansieringen af efterværnspuljen som konsekvens af tilførelsen af midler fra FL 15.44.75

[4] Anm.: Programledelse mv. dækker bl.a. vidensformidling, sekretariatsbetjening af arbejdsgruppen, understøttelse af UIPs årshjul, udvikling og vedligeholdelse af rådgivningsydelser, facilitering/drift af faglige netværk, indgåelse af aftaler med og styring af uddannelsesleverandørerne mv.

Fremadrettet proces for udviklings- og investeringsprogrammet på voksenområdet

Jf. satspuljeaftalen for 2017 tages der i satspuljekredsen særskilt stilling til det kommende års prioriteringer for udviklings- og investeringsprogrammet. Der nedsættes en arbejdsgruppe, jf. satspuljeaftalen, hvis indstilling ligger til grund for den endelige prioritering af konkrete indsatser, der foretages af børne- og socialministeren efter forhandlinger med partierne bag satspuljeforliget.

Arbejdsgruppen, som har karakter af en faglig følgegruppe, vil bestå af bl.a. kommunale repræsentanter og kerneaktører på socialområdet som fx repræsentanter fra medarbejderne på socialområdet og uddannelses- og forskningssektoren. Arbejdsgruppen skal således sikre, at der i arbejdet med UIP'en er fokus på en tæt kobling mellem uddannelse af nye medarbejdere til socialområdet og det konkrete sociale arbejde ude i kommunerne. Endvidere kan yderligere aktører inviteres undervejs, hvis der er indsatser og metoder, der kræver inddragelse fra andre sektorer som fx civilsamfund eller erhvervsliv.

Den fremadrettede proces omkring prioriteringer og udmøntning heraf i regi af udviklings- og investeringsprogrammet foreslås således at følge nedenstående årshjul:

Periode	Aktivitet
Januar	Der afholdes møde i arbejdsgruppen, hvor gruppen har indledende drøftelser om temaer og bruttoinitiativer for det kommende års UIP.
April-Maj	Halvårsmøde i satspuljekredsen. Her orienteres om arbejdet i UIP, og der er mulighed for at komme med input til næste års program.
August	Møde i arbejdsgruppen, hvor den endelige indstilling til næste års program for UIP'en drøftes.
August/September	Præsentation og godkendelse af årets program i satspuljekredsen.
September	Offentliggørelse af kommende indsatsområder.
Januar-Maj	Udmeldelse og udmøntning af puljer påbegyndes. Desuden halvårligt møde i arbejdsgruppen om status på udmøntning og indledende drøftelser af næste års program.

Undervejs i processen inddrages, jf. satspuljeaftalen for 2017, socialpolitiske analyser som f.eks. Socialpolitisk Redegørelse og Velfærdspolitiske Analyser samt andre relevante analyser, der indeholder viden om både målgruppernes og kommunernes behov for effektive metoder og indsatser.

ⁱ Eventuelle afvigelse på delsummer og total skyldes afrundinger

Bilag 1: Gruppebaseret bostøtteforløb

Beskrivelse af initiativ

Borgere med sociale problemer og/eller psykiske funktionsnedsættelser, der i en kortere eller længere periode har brug for hjælp og støtte til at mestre eget liv, vil ofte blive tildelt bostøtte (socialpædagogisk bistand efter § 85 i serviceloven). Indholdet i bostøtten kan variere meget alt efter, hvilke udfordringer borgeren har. Nogle borgere har brug for intensiv støtte i forhold til at deltage i sociale sammenhænge, deltage i uddannelse eller få struktur på hverdagen f.eks. i form af hjælp til at betale regninger og derved undgå udsættelse af boligen. Andre borgere har brug for langt mindre støtte, og skal i nogle tilfælde bare "tilbage på sporet", hvorefter de kan leve et selvstændigt liv enten uden eller med begrænset støtte. Bostøtte er således en meget anvendt indsats, når borgere med sociale problemer og/eller psykiske funktionsnedsættelser skal have hjælp til at få hverdagen til at fungere i egen bolig. Tildeling af bostøtte er den mest udbredte ydelse på voksenområdet. Ca. 43.300 borgere modtog denne ydelse i 2014.¹

Samtidig er der mangel på solide vidensbaserede metoder i bostøtte-arbejdet, og der er behov for en kvalificering af den eksisterende bostøtteindsats. Kommunerne efterspørger derfor viden om virksomme bostøttemetoder og måder at tilrettelægge bostøtteindsatsen på.

I flere kommuner er der desuden fokus på de fordele, der kan være ved at organisere dele af den sociale bostøtte i gruppeforløb. Det kan være fordele omkring, at borgerne aktivt deltager i en social sammenhæng, hvor de kan dele erfaringer, frustrationer og glæder med ligesindede, men også fordele i form af, at man kan nå flere borgere med samme ressourcer, og at borgerne kan blive rollemønstre for hinanden. Gruppeforløb kan iværksættes i forhold til overordnede problemstillinger såsom sociale færdigheder, medicinbehandling, misbrug, økonomi, idræt mv. Gruppeforløbet kombineres i nogle tilfælde med en individuel støtte for den enkelte borger. I andre tilfælde dækkes borgernes behov gennem den støtte, de modtager i gruppeforløbet.

Formålet med dette initiativ er at identificere, videreudvikle og pilotteste forskellige typer gruppebostøtteindsatser med henblik på at skabe ny viden om effektive bostøtteindsatser, der kan afprøves i større skala og på sigt eventuelt udbredes nationalt. Udviklingen af gruppebostøtteindsatserne vil gå på to ben. Dels skal der ske en screening og identificering af lovende gruppebostøtteindsatser i kommunerne (via en ansøgningspulje), og dels skal der gennemføres et forskningsreview vedrørende gruppebaserede støtteindsatser nationalt og internationalt, som skal bidrage med viden om fælleselementer og evt. kerneelementer på tværs af virksomme gruppeforløb. Den forskningsbaserede viden skal bruges til at kvalificere og videreudvikle de bostøtteforløb, som har et lovende potentiale.

Det er forventningen, at der udvikles og pilottestes 2-3 forskellige typer af gruppebostøtteindsatser, så der potentielt er en variation i forhold til målgrupper, indhold, varighed og intensiteten af forløbene.

Initiativet forventes at løbe i ca. 3 år, og op til 5 kommuner forventes at deltage i metodeudviklingen.

---

¹ Socialpolitisk redegørelse, 2016

Beskrivelse af initiativets udviklingstrin

Gruppebaseret bostøtte er et projekt i udviklingsstadiet, og indsatsen skal modnes yderligere før den kan afprøves. Initiativet placerer sig således i den fase, der i metodemodningsstrategien kaldes modningsfasen. Den er:

1. **Fagligt velbegrundet:** Der er en stor forventning til, at ny viden om effektive gruppebostøtteindsatser vil være med til at kvalificere den indsats, der sker i bostøtten - herunder bostøtteindsatser i gruppeforløb, så de skaber størst mulig progression for borgerne i form af øget livsmestring, og samtidig er omkostningseffektive.
2. **Metoden er realistisk i både drift og afprøvning:** Gruppen af involverede borgere udgør potentielt 43.000 borgere, og alle landets kommuner forventes at kunne gøre brug af indsatsen fremadrettet. Der er således tale om en meget bred målgruppe. Gruppebaseret bostøtte forventes desuden at være en omkostningseffektiv metode.
3. **Metoden er efterspurgt:** Projektet initieres bl.a. på baggrund af en efterspørgsel fra kommunerne, der over for Socialstyrelsen har tilkendegivet, at der mangler viden om, hvordan kommunerne organiserer deres gruppebaserede bostøtteforløb mest hensigtsmæssigt, hvad angår indhold, målgruppe, intensitet og længde, så de skaber størst mulig progression for borgerne.

Økonomi

Projektets samlede økonomiske ramme udgør 21,8 mio. kr. Der afsættes 14,9 mio.kr. i en ansøgningspulje til dækning af projektkommunernes omkostninger i metodeudviklingsprojektet. Herudover afsættes der 2,2 mio. kr. til evaluering samt 3,3 mio. kr. til Socialstyrelsens implementeringsstøtte, heraf 0,4 mio. kr. i 2017. Slutteligt afsættes der 1,4 mio. kr. til ekstern konsulentbistand, som bl.a. skal understøtte de deltagende kommuner i at beskrive, videreudvikle og dokumentere gruppebostøtteindsatserne.

Mio. kr. i 2017-pl	2017	2018	2019	2020	I alt
Gruppebaseret bostøtteforløb	15,3	2,8	2,0	1,7	21,8

Bilag 2: Investering i efterværn til unge

Beskrivelse af initiativ

Vejen ind i voksenlivet kan være svær for mange tidligere anbragte unge, som ofte har et lavere uddannelsesniveau end andre unge og kan have udfordringer bl.a. i forhold til beskæftigelse, psykiske problemer og ensomhed. Mange tidligere anbragte unge har desuden et begrænset netværk, der kan støtte dem, når de skal stå på egne ben.

Den rigtige støtte til at klare overgangen til et selvstændigt voksenliv kan imidlertid være med til at sikre, at den unge kommer i egen bolig og i gang med uddannelse og beskæftigelse. En investering i efterværnsindsatsen kan dermed være en god investering både menneskeligt og samfundsøkonomisk.

Der iværksættes et forsøg med en investeringspulje for kommuner, der ønsker at arbejde intensivt med at omlægge efterværnsindsatsen og herunder gøre en særlig indsats for at motivere de unge, så de sikres den bedst mulige overgang til et selvstændigt voksenliv. Kommuner, der ansøger puljen, skal være indstillet på at arbejde ud fra en ændret tilgang, hvorefter udgangspunktet er, at tidligere anbragte unge har behov for efterværn, medmindre kommunen fagligt vurderer, at de kan stå på egne ben. Kommunen skal i projektperioden løbende følge op på behovet for efterværn blandt de unge og herunder også søge at motivere de unge, der har afvist efterværn, til at modtage støtte.

Forsøget med målrettet investering i efterværn for unge afprøves i 4 til 7 kommuner. Antallet af kommuner afhænger blandt andet af målgruppens størrelse i de pågældende kommuner.

Udmøntning af initiativet

Med forslaget kan kommunerne ansøge om midler til at investere målrettet i at styrke efterværnsindsatsen. Midlerne kan fx anvendes til at foretage en tættere opfølgning på efterværnsindsatsen, til efteruddannelse og kompetenceudvikling, til implementering af metoder målrettet unge i efterværn eller til konkrete indsatser over for unge. Midler fra ansøgningspuljen til konkrete indsatser kan dog alene anvendes, såfremt kommunerne iværksætter efterværn ud over det, som i dag er krav efter serviceloven. Det kan dog være vanskeligt at afgøre, præcis hvilke indsatser der ville have været iværksat ifølge gældende lov og de indsatser, der iværksættes som led i forsøget. Der kan derfor være en risiko for, at projektmidler anvendes til indsatser, som kommunerne allerede er forpligtede til at iværksætte efter serviceloven.

Målgruppen for forsøget er unge, der er omfattet af servicelovens regler om efterværn efter servicelovens § 76.

Evaluering

Det vurderes ikke muligt at udarbejde egentlige effektevalueringer i et forsøg af denne karakter, idet der vil være tale om forskellige indsatser, forskellige delmålgrupper og forskellige problemtyngder hos de unge.

Der udarbejdes i samarbejde med forsøgskommunerne og en ekstern evaluator en registerbaseret undersøgelse af, hvordan de unge, der modtager efterværn i indsatskommunerne, klarer sig i forhold til fx opstart og gennemførelse af ungdomsuddannelser, tilknytning til arbejdsmarkedet, kriminalitet, stofmisbrugsbehandling og hjemløshed sammenlignet med andre unge. I det omfang det er muligt, er det desuden ambitionen, at undersøgelsen skal belyse udviklingen i forhold til unges ensomhed, psykisk sygdom og selvmordsforsøg. Analysen baserer sig blandt andet på en baselineunder-

søgelse og omfatter en deskriptiv statistisk analyse i projektperioden 2017-2020, hvor de unge i de medvirkende kommuner indledningsvist sammenlignes med andre kommuner. Analysen følges op og afsluttes endeligt i 2023 med en eftermåling med henblik på at undersøge de unges udvikling ift. ovenstående parametre.

Der udarbejdes desuden en erfaringsopsamling, der skal give viden om, hvordan kommunerne har arbejdet med at omlægge og styrke indsatsen samt viden om de konkrete indsatser over for de konkrete unge mv. Erfaringsopsamlingen skal desuden belyse udviklingen i omfanget af efterværn i forsøgskommunerne.

Endelig forventes erfaringsopsamlingen og den registerbaserede analyse i 2023 at kunne give indikationer på de økonomiske perspektiver i at prioritere efterværn.

Økonomi

Der afsættes i alt 79,8 mio. kr. i årene 2017-20, hvoraf der i 2017 afsættes 16,5 mio. kr. og i 2018 afsættes 43 mio. kr. til to ansøgningspuljer. Puljen for 2017 forventes udmøntet til 1 eller 2 kommuner, og puljen for 2018 til 3-5 kommuner, der ønsker målrettet at investere i unge, der har brug for efterværn.

Med satspuljeaftalen for 2015-2018 blev der afsat midler til en styrkelse af efterværnsindsatsen, og heraf 37,8 mio. kr., som efter aftalen skal forhandles i 2017. Disse midler er tilført initiativet om investering i efterværn, så der er sket en markant forhøjelse af ansøgningspuljen.

Forsøgskommunerne skal ved ansøgning redegøre for, hvor mange unge kommunen forventer at have i målgruppen og for de forventede investeringsudgifter i forsøgsperioden.

Antallet af unge i forsøget vil derfor afhænge af antallet af unge i målgruppen i kommunerne, hvor mange af disse unge, kommunerne fagligt vurderer, har behov for efterværn, og om de pågældende unge i målgruppen ønsker efterværn.

Der afsættes 5,7 mio. kr. til at der kan indgås aftale med ekstern leverandør om at understøtte implementeringen af kommunernes omlægning af indsatsen.

Der er samlet afsat 13,5 mio. kr. i perioden 2017-2020 til registerundersøgelse, erfaringsopsamling, partnerskabsunderstøttelse mv. Af disse midler afsættes 8,3 mio. kr. til, at Socialstyrelsen kan indgå partnerskab med kommunerne om at udvikle efterværnsområdet. Socialstyrelsen vil løbende understøtte kommunernes omlægning fagligt fx gennem sparing og rådgivning ift. organisering, sagsbehandling, om valg af indsatser/metoder og kompetenceudvikling. Der udarbejdes en udviklingsplan i samarbejde med kommunerne som udgangspunkt for de konkrete aktiviteter, som der løbende samles op på. Midlerne anvendes desuden til løbende dialog og koordinering med evaluator. Af det samlede beløb i 2020 forventes afsat 0,3 mio. kr. til opfølgning og formidling i 2023.

Desuden afsættes i alt 5,2 mio. kr. til design, forberedelse, og udførelse af den registerbaserede undersøgelse i begyndelsen af projektperioden og i 2023 og til løbende erfaringsopsamling af forsøget, der også skal samle op på de økonomiske erfaringer med forsøget, jf. beskrivelsen herover. Heraf skal afsættes i 2020 1,7 mio. kr. til undersøgelsen i 2023.

Mio. kr. i 2017-PL	2017	2018	2019	2020	I alt
I alt	17,1	50,9	5,0	6,8	79,8
Ansøgningspulje til investering i efterværn	16,5	43,0	-	-	59,5
Administrationsbidrag, overføres til konto 15.11.25		1,1 ^[1]			1,1
Ekstern leverandør til implementeringsstøtte		2,0	2,0	1,7	5,7
Registerundersøgelse, erfaringsopsamling og understøttelse fra Socialstyrelsen mv.	0,6	4,8	3,0	5,1	13,5

^[1] Afsat til dækning af administrationsudgifter i 2018 med satspuljeaftalen for 2015-2018. Overføres til konto 15.11.25 – samlet konto for Børne- og Socialministeriets administrationsudgifter til satspulje projekter.

Bilag 3: Critical Time Intervention (CTI)

Beskrivelse af initiativ

For mennesker, der har sociale problemer eller psykiske vanskeligheder, kan der i perioder med større forandringer og overgange være behov for en støtte, der hjælper borgeren bedre på plads i den nye hverdag. Det kan f.eks. være et spørgsmål om at flytte ind i en ny bolig, få overblik over at komme i uddannelse, til behandlinger, skabe nye relationer eller få gode vaner i forhold til at blive i egen bolig.

CTI er en bostøttemetode, der er udviklet til at hjælpe personer i en kritisk overgangsperiode. Den er kendetegnet ved at være en tidsafgrænset og fokuseret indsats, der er opdelt i tre faser, der i udgangspunktet strækker sig over en samlet periode på ni måneder. Der er tale om en intensiv indsats med faldende intensitet, der gennemføres af en CTI-medarbejder.

I Danmark er CTI afprøvet i forhold til hjemløse, hvor metoden har vist sig effektiv i forhold til at sikre, at borgerne fastholder egen bolig. I hjemløsestrategien viste det sig, at mere end 9 ud af 10 hjemløse borgere, fastholdt boligen i projektperioden. En indsats til hjemløse i form af CTI har også vist sig at være økonomisk rentabel allerede efter det første år. Det skyldes, at de ekstra udgifter, der er forbundet med at gennemføre et CTI-forløb, vil have tjent sig ind i form af nedsatte udgifter på andre områder allerede i løbet af det første år.

Der lægges op til at udbrede CTI til bostøtte (§ 85 i serviceloven) for borgere, der står i en overgangsperiode i deres liv. Det kan f.eks. være i forhold til at blive udskrevet fra en indlæggelse på psykiatrisk afdeling til egen bolig, flytte fra krisecenter til egen bolig, eller en anden kritisk overgangsperiode.

Udbredelsesaktiviteterne i dette initiativ vil omfatte:

- en indledende rådgivningsproces
- uddannelse i CTI for kommunens medarbejdere og efterfølgende sparringsnetværk

Kommunerne, der ansøger om at støtte til at implementere CTI, skal i ansøgningen beskrive, hvilken målgruppe de ønsker at anvende CTI overfor, samt hvordan CTI kan supplere eller erstatte den indsats, de i forvejen tilbyder. Kommunerne skal derudover være indstillede på at monitorere CTI-indsatsen gennem resultatdokumentation. Kommunerne kan endvidere søge ansøgningspuljen til dækning af initialomkostninger ved implementering af metoden.

Beskrivelse af initiativets udviklingstrin

Metodeudviklingsstrategien opstiller fem kriterier, som ideelt set skal være opfyldt, før en indsats kan udbredes. CTI lever op til kriterierne på følgende vis:

1. Metoden er implementeret som forudsat

Det er vurderingen, at kommunerne har kunnet gennemføre CTI som beskrevet i metodebeskrivelsen i forbindelse med udbredelsen af hjemløsestrategien samt i de projekter, der er i gang pt.¹

2. Metoden har en positiv effekt på borgernes problemstilling

Både danske og internationale evalueringer viser, at CTI målrettet hjemløse har en god effekt i forhold til borgernes støttebehov og borgernes sandsynlighed for at fastholde egen bolig. Amerikanske studier viser endvidere også positiv effekt i forhold til

¹ Som f.eks. prostitution, voldsudsatte kvinder, der flytter fra et kvindekrisecenter, og borgere med psykiske lidelser, der udskrives fra psykiatrisk indlæggelse eller skal flytte fra botilbud til egen.

borgere med psykiske lidelser, der flytter fra institutioner eller indlæggelse i egen bolig. I forhold til afprøvningen af CTI for borgere, der flytter fra indlæggelse eller botilbud til egen bolig, foreligger der en midtvejsevaluering fra et igangværende dansk forsøg i februar 2017. De umiddelbare progressionsmålinger for borgerne indikerer ifølge SFI, at der er god effekt af indsatsen.

Med henblik på at sikre, at brugen af metoden medfører de forventede resultater på borgerniveau, vil der i forbindelse med implementeringsstøtten være fokus på at opnå yderligere dokumentation for metodens positive effekter. Derved sikres det, at udbredelsen af metoden tager afsæt i et mere solidt vidensgrundlag.

3. Metoden er omkostningseffektiv

Den økonomiske evaluering af CTI i hjemløsestrategien viste, at CTI er en omkostningseffektiv metode. Af evalueringen fremgår det, at indsatsen overfor hjemløsemålgruppen giver et positivt resultat på 19.000 – 35.000 kr. allerede det første år.

4. Metoden er efterspurgt

Det er vurderingen, at kommunerne er villige til at implementere CTI, da metoden dels er omkostningseffektiv, dels er en tidsafgrænset indsats, og dels kan anvendes til mange forskellige målgrupper.

5. Realistisk driftsperspektiv

Det vurderes, at der kan visiteres borgere til en bæredygtig faglig og økonomisk drift af metoden. Antallet af borgere, der modtager bostøtte, er generelt stigende. Derudover er der tale om en metode, som kan bruges til mange forskellige målgrupper.

Økonomi – for hele spor 2 (CTI, Social færdighedstræning og Åben Dialog)

Det lægges op til at afsætte i alt 9,4 mio. kr. til udbredelse i 2017 (til udbredelse af CTI; Social Færdighedstræning, jf. bilag 4 og Åben Dialog, jf. bilag 5). Heraf afsættes 2,1 mio. kr. til rådgivning og hjælp til implementering af de konkrete metoder, som udbredes. Omfattet af disse midler er 1 mio. kr. til Socialstyrelsens monitorering af de metoder, der indgår i spor to. Hertil kommer 5,5 mio. kr. til en pulje til dækning af kommunernes initialomkostninger ved omlægningen af indsatsen ved implementeringen af de metoder, som Socialstyrelsen udbreder, jf. bilag 6. Desuden lægges op til at afsætte midler til efteruddannelse for frontmedarbejdere i de konkrete metoder samt til forskningsreviews, for hhv. 1 mio. kr. og 800.000 kr.

Der udarbejdes ikke et særskilt økonomisk træk for de tre metoder i udbredelsessporet (spor 2), da fordelingen mellem de forskellige indsatser vil være drevet af kommunernes efterspørgsel. Det samlede træk for udbredelsesinitiativer ser ud som følger:

Mio. kr. i 2017-pl	2017	2018	2019	2020	I alt
<u>Spor 2</u>					
Udbredelse af CTI, SFT og Åben dialog					
Heraf:	9,4	5,8	3,5	2,0	20,7
- Rådgivning og implementeringsstøtte, uddannelse samt monitorering	3,9	5,8	3,5	2,0	15,2
- Initialomkostningspuljen	5,5	-	-	-	5,5

Bilag 4: Social Færdighedstræning (SFT) i bostøtten

Beskrivelse af initiativ

Borgere, der har brug for hjælp og støtte i en kortere eller længere periode, vil ofte blive tildelt bostøtte. Med bostøtten kan de modtage støtten i eget hjem, og i den hverdag de kender. Bostøtten kan variere meget, alt efter hvilke udfordringer borgeren har. Der kan være borgere, der har brug for intensiv støtte i forhold til at deltage i sociale sammenhænge, deltage i uddannelse eller få struktur på hverdagen ved f.eks. at betale regninger og derved undgå udsættelse af boligen mv. Andre borgere har brug for langt mindre støtte, og skal i nogle tilfælde "tilbage på sporet", hvorefter de kan leve et selvstændigt liv uden støtte eller med begrænset støtte. Bostøtte er således en bredt anvendt indsats, når borgere med sociale problemer eller psykiske vanskeligheder skal have hjælp til at få hverdagen til at fungere i egen bolig. Tildeling af bostøtte er den mest udbredte ydelse på voksenområdet. 43.300 borgere modtog i 2014 denne ydelse¹.

Der er endvidere i dag en kommunal efterspørgsel i forhold til viden om virksomme metoder til at levere bostøtte, herunder ikke mindst virksomme gruppebaserede tilbud. Social Færdighedstræning (SFT) er en sådan metode.

SFT er oprindeligt udviklet til mennesker med skizofreni, men er efterfølgende afprøvet overfor andre målgrupper. SFT er en pædagogisk metode til udvikling og fastholdelse af sociale færdigheder. Det overordnede mål med metoden er, at forbedre borgerens forståelse af mellem menneskelige signaler samt træne deltagerens sociale handlekompetence. SFT er et undervisnings- og træningsforløb, hvor der fokuseres på medicin håndtering, problem- og konfliktløsning, samtalekompetencer, symptom-mestring samt hjemmeøvelser og rollespil.

SFT foregår i grupper og varer ca. 9 måneder. Metoden SFT er en evidensbaseret metode, som er afprøvet i udlandet og i Danmark. Midtvejsevaluering indikerer loventede resultater af SFT, men endelig udbredelse af metoden afventer den endelige evaluering i juni 2017. Såfremt de positive erfaringer med SFT bekræftes, vil metoden blive udbredt i kommunernes bostøtte (§ 85 i Serviceloven) til borgere med psykiske lidelser.

Udbredelsesaktiviteterne i dette initiativ vil omfatte:

- en indledende rådgivningsproces
- uddannelse i Social Færdighedstræning for kommunens medarbejdere og efterfølgende deltagelse i sparringsnetværk

Kommunerne, der ansøger om støtte til at implementere SFT, skal i ansøgningen beskrive, hvilken målgruppe de ønsker at anvende metoden overfor, samt hvordan SFT kan supplere eller erstatte den indsats, de i forvejen tilbyder. Kommunerne skal derudover være indstillede på at monitorere indsatsen gennem resultatdokumentation.

Kommunen kan endvidere søge puljen til dækning af initialomkostninger ved implementering af metoden

Beskrivelse af initiativets udviklingstrin

Metodeudviklingsstrategien opstiller fem kriterier, som ideelt set skal være opfyldt, før en indsats kan udbredes. SFT lever op til kriterierne på følgende vis:

---

¹ Socialpolitisk redegørelse, 2016

1. Metoden er implementeret som forudsat

Det er vurderingen, at indsatsen er implementeret som forudsat i kommunerne. Dette sandsynliggøres ved, at manualen er fulgt, gruppelederne har deltaget i minimum 75 pct. af supervisionen samt, at gruppelederne er certificerede. En yderligere undersøgelse af metodens implementering vil foreligge i forbindelse med den endelige evaluering primo 2017, hvorfor en eventuel udbredelse først vil blive iværksat, såfremt denne evaluering viser de forventede positive resultater.

2. Metoden har en positiv effekt på borgernes problemstilling

Det er vurderingen, at SFT har en positiv effekt for borgernes problemstillinger. Af midtvejsvalueringen fremgår det, at der er positiv effekt i forhold til borgerens recovery og i forhold til PSP (Personal and Social Performance).

Samlet set er resultaterne tilfredsstillende. Det skal særligt ses i lyset af, at målgruppen for afprøvningen har behov for megen støtte og gennemgående har et lavt funktionsniveau.

3. Metoden er omkostningseffektiv

Det er vurderingen, at SFT er omkostningseffektiv, da støtten tilrettelægges som gruppeforløb, og ikke som individuel støtte. Det tyder samtidig på, at deltagelse i en gruppe kan have en positiv betydning i sig selv. I den afsluttende evaluering, der pt. er under udarbejdelse, vil der være en udvidet økonomisk evaluering af SFT sammenlignet med en kontrolgruppe.

4. Metoden er efterspurgt

I mange kommuner foregår der i øjeblikket en omstilling af indsatsen, så der i højere grad også tænkes i gruppeindsatser. Her kan SFT bidrage med viden om en effektiv gruppeindsats. Socialstyrelsen har kontakttet en række kommuner, som alle er meget interesserede i større viden om, hvordan de kan gennemføre effektive gruppeforløb.

5. Realistisk driftsperspektiv

Det er vurderingen, at der er et realistisk driftsperspektiv. Der er for øjeblikket en stigning i antallet af borgere, der modtager bostøtte, og i forlængelse heraf efterspørges evidensbaseret og virksomme gruppeindsatser fra kommunerne.

Økonomi

Udgifterne til udbredelsesaktiviteterne dækker over gratis uddannelse til medarbejdere i de kommuner, der indgår i et rådgivningsforløb mhp. at implementere SFT. Hertil kommer, at Socialstyrelsen yder implementeringsstøtte i to år. Kommunerne vil endvidere have mulighed for at søge midler til dækning af initialomkostninger via den pulje, der er afsat til dette formål.

Der henvises til økonomitabel i bilag 3 vedr. CTI for yderligere specificering.

Bilag 5: Åben Dialog i bostøtten

Beskrivelse af initiativ

Åben Dialog er en metode, der er udviklet i Finland, til borgere med debuterende psykoser. Metoden er en netværksorienteret metode, hvor der tages afsæt i de udfordringer borgeren aktuelt oplever, og hvor det professionelle netværk bidrager med deres syn på borgerens situation på lige fod med det private netværk. Målet er at understøtte dialogen mellem borger og dennes netværk og dermed muliggøre forandring hos borgeren og/eller familien og netværk. Åben Dialog er derudover en indsats, der ikke strækker sig over lang tid, da et forløb typisk omfatter nogle få møder

I Danmark er der netop afsluttet et registerstudie, hvor unge med psykiske lidelser er blevet tilbudt Åben Dialog. Resultaterne herfra offentliggøres i løbet af 2017. Socialstyrelsen er desuden i færd med at afslutte en afprøvning af Åben Dialog i forhold til mennesker, der modtager bostøtte og lider af skizofreni. Resultaterne fra midtvejsevalueringen om Åben Dialog viser, at der er en positiv udvikling i forhold til borgerens recovery og trivsel. Den endelige evaluering vil blive præsenteret i juni 2017. En endelig udbredelse af metoden afventer således den endelige evaluering. Såfremt de positive erfaringer med Åben Dialog bekræftes, vil metoden blive udbredt i kommunernes bostøtte (§ 85 i serviceloven) til borgere med psykiske vanskeligheder. Der lægges op til, at Åben Dialog udbredes til en bredere målgruppe end borgere med skizofreni. Baggrunden herfor er, at kommunerne i deres indsats ikke har det samme fokus på diagnosen, og fordi andre undersøgelser har vist positive resultater overfor flere målgrupper.

Udbredelsesaktiviteterne i dette initiativ vil omfatte:

- en indledende rådgivningsproces
- uddannelse i Åben Dialog for kommunens medarbejdere samt efterfølgende sparringsnetværk.

I udvælgelsesprocessen af kommuner til implementering af Åben Dialog lægges der vægt på, at kommunerne identificerer, hvilken målgruppe de ønsker at anvende metoden overfor, samt hvordan Åben Dialog kan supplere eller erstatte den indsats, de i forvejen tilbyder. Kommunerne skal derudover være indstillede på at monitorere indsatsen gennem resultatdokumentation.

Kommunen kan endvidere søge ansøgningspuljen til dækning af initialomkostninger ved implementering af metoden

Beskrivelse af initiativets udviklingstrin

Metodeudviklingsstrategien opstiller fem kriterier, som ideelt set skal være opfyldt, før en indsats kan udbredes. Åben Dialog lever op til kriterierne på følgende vis:

1. Metoden er implementeret som forudsat

Det er vurderingen, at metoden er implementeret som forudsat i kommunerne. I midtvejsevalueringen fremgår det, at metoden har været implementeret som forudsat, og at samtlige medarbejdere var blevet certificeret. Evalueringen af Åben Dialog vil ligge klar i juni 2017, hvorfor en eventuel udbredelse først vil blive iværksat, såfremt denne evaluering viser de forventede positive resultater.

2. Metoden har en positiv effekt på borgernes problemstilling

Af midtvejsevalueringen fremgår det desuden, at Åben Dialog har haft en positiv betydning i forhold til recovery og trivsel. Når målgruppen for afprøvningen tages i betragtning, er dette umiddelbart et positivt resultat, da der typisk er tale om borgere

med stort støttebehov, som har været i det kommunale støttesystem i mange år, f.eks. på botilbud. Der har ikke vist sig negative effekter af metoden.

Der er desuden gennemført et komparativt registerstudie i Region Syddanmark, hvor effekten af Åben Dialog er undersøgt i forhold til unge med psykiske lidelser, hvor det forventes, at resultaterne er lovende. Derudover er der gennemført studier i Finland og Sverige, der viser positiv effekt i forhold til mennesker med debuterende psykoser. Effekterne omfatter blandt andet markant større tilknytning til arbejdsmarked eller uddannelse.

3. Metoden er omkostningseffektiv

I den afsluttende evaluering gennemføres en økonomisk evaluering af Åben Dialog. Mere viden om herom vil således foreligge i juni 2017.

4. Metoden er efterspurgt

Det er vurderingen, at metoden er meget efterspurgt i kommunerne blandt fagmedarbejdere og af borgerne. Åben Dialog er ved at blive indført i forskellige varianter i en lang række kommuner, og anvendes derudover både i den regionale psykiatri og i kommunerne.

5. Realistisk driftsperspektiv

Det vil både være muligt at anvende metoden overfor borgere, der har modtaget støtte i mange år, samt overfor borgere, der har behov for støtte for første gang.

Økonomi

Udgifterne til udbredelsesaktiviteterne for Åben Dialog dækker over gratis uddannelse til medarbejdere i de kommuner, der indgår i et rådgivningsforløb mhp. at implementere Åben Dialog. Hertil kommer, at Socialstyrelsen yder implementeringsstøtte i to år. Kommunerne vil endvidere have mulighed for at søge midler til dækning af initialomkostninger via den pulje, der er afsat til dette formål.

Der henvises til økonomitabel i bilag 3 vedr. CTI for yderligere specificering.

Bilag 6: Beskrivelse af pulje til initialomkostninger

Som en del af Spor 2 udmøntes én ansøgningspulje med det formål at understøtte en effektiv implementering og udbredelse af virksomme og omkostningseffektive metoder. Kommuner kan således søge om støtte til dækning af initialomkostninger i forbindelse med omlægning af indsatsen ved implementering af konkrete metoder som f.eks. midler til frikøb af medarbejdere, projektleder eller anskaffelse af ny IT.

Med puljen fjernes en del af den økonomiske barriere, der kan være for, at en kommune vil omlægge indsatsen til mere virksomme og omkostningseffektive metoder.

Det vil være et krav for at få støtte fra ansøgningspuljen, at kommunen samtidig indgår i et rådgivningsforløb om udbredelse i udviklings- og investeringsprogrammet – det vil sige, at kommunen i 2017 indgår i forløb omkring CTI, Social Færdighedstræning eller Åben Dialog. Det betyder, at kommunerne enten allerede skal modtage rådgivning eller forpligte sig på at indgå i rådgivningsforløb i forbindelse med ansøgningen.

Det vil kun være muligt at søge støtte til dækning af initialomkostninger for de metoder, som det er besluttet, at man skal understøtte udbredelsen af det pågældende år.

Økonomi

Der afsættes 5,5 mio. til ansøgningspuljen i 2017. Der opstilles klare kriterier for at kunne opnå støtte. Det forventes, at 4-7 kommuner årligt vil få mulighed for at opnå støtte fra puljen, og enkeltkommuner kan dermed ikke lægge beslag på hele, eller store dele af, puljen.

Mio. kr. i 2017-pl	2017	2018	2019	2020	I alt
Pulje til initialomkostninger	5,5	0,0	0,0	0,0	5,5

Bilag 7: Bedre data

Spor tre har til formål at sikre datakilder, der kan understøtte den vidensbaserede indsats.

I spor tre indgår finansiering af følgende datakilder.

Stofmisbrugsdatabasen, der fra 2017 drives af Danmarks Statistik. Stofmisbrugsdatabasen er en fælles indberetningsløsning, der samler indberetninger fra flere registre på tværs af social- og sundhedsområdet.

Stofbladet, der udgives af Center for Rusmiddelforskning. Stofbladet er et fagblad, der søger at bygge bro mellem forskning og praksis på stofmisbrugsområdet. Stofbladet er gratis, og udgives to gange årligt til ca. 3000 abonnenter.

Kvindekrisecenterstatistikken, der er en registrering af kvinder på kvindekrisecentre og deres børn, krisecentrenes indsats samt organisering og udvikling på området. Statistikken udarbejdes hvert år af Socialstyrelsen..

Frivilligjob.dk, der er Danmarks største jobportal for frivilligt arbejde, og drives af Fri-Se. Midlerne gives som et led i en forankringsstrategi for frivilligjob.dk, og skal sikre, at frivilligjob.dk fra 2020 vil være selvfinansierende.

Økonomi

Udgifterne til Stofbladet, Stofmisbrugsdatabasen og Kvindekrisecenterstatistikken gives som flerårige midler, mens midlerne til frivilligjob.dk alene er for 2017.

Mio. kr. i 2017-pl	2017	2018	2019	2020	I alt
Stofmisbrugsdatabasen	4,0	4,0	4,0	4,0	16,0
Stofbladet	2,0	2,0	2,0	2,0	8,0
Kvindekrisecenterstatistikken	1,1	0,8	0,8	0,8	3,5
Frivilligjob.dk	0,4	0,0	0,0	0,0	0,4

Efterværn og støtte til nuværende og tidligere anbragte børn og unge – satspuljeaftalen for 2015-2018

Satspuljeaftalen for 2015-2018

Med satspuljeaftalen for 2015-2018 blev der afsat i alt 97,3 mio. kr. til efterværn og støtte til nuværende og tidligere anbragte børn og unge og herunder godt 50 mio. kr. til en pulje til efterværn og netværksgrupper for nuværende og tidligere anbragte unge mellem 11 og 30 år. Puljen blev udmøntet i 2015.

Der er videre afsat midler til en større undersøgelse, der skal afdække kommunernes praksis for efterværn, samspillet med andre ordninger på uddannelses- og beskæftigelsesområdet samt unges ønsker i forbindelse med overgangen til voksenlivet. Undersøgelsen varetages af Deloitte og forventes færdiggjort medio 2017.

Det indgår desuden i satspuljeaftalen for 2015-18, at satspuljepartierne skal drøfte efterværnsområdet i 2017 med henblik på udmøntningen af de resterende godt 37 mio. kr. blandt andet i lyset af de indhentede erfaringer.

Foreløbige overordnede erfaringer fra undersøgelsen af efterværn

Arbejdet med at indhente data fra registre, kommunebesøg, sagsgennemgang og spørgeskemaer til unge er afsluttet, og Deloitte arbejder nu på at gennemgå materialet og udarbejde den samlede rapport. Det skal understreges, at arbejdet med at analysere datamaterialet ikke er færdiggjort, og at der på nuværende tidspunkt derfor alene er tale om foreløbige resultater og tendenser.

Det ser ud til, at kommunerne anvender efterværn forskelligt, men at de i høj grad anvender de samme ordninger (mentorstøtte og UU-vejledning) som supplement til efterværn. Det ser også ud til, at der er et forbedringspotentiale i forhold til at sikre, at mål for den unges uddannelse og beskæftigelse indarbejdes i den unges handlingsplan, og at handleplanen opdateres i forbindelse med at den unge fylder 18 år og dermed overgår til en efterværnsindsats.

Undersøgelsen peger på, at de fleste (60 pct.) unge i målgruppen modtager efterværn, og at den mest brugte form for efterværn er kontaktperson. Af de unge, som ikke modtager efterværn, estimeres det, at 11 pct. af de unge takkede nej til efterværn, mens kommunerne for de resterende ikke vurderede, at de unge havde behov for efterværn. Undersøgelsen peger også på, at der ikke er klare forskelle i karakteristika (undersøgt på en række parametre som fx sociale og psykiske problemstillinger, tilknytning til uddannelse og beskæftigelse) på gruppen unge, der modtager efterværn, i forhold til unge, der ikke får efterværn.

De foreløbige erfaringer i forhold til de unges ønsker til og behov for efterværn peger i retning af, at de unge især finder, at de har behov for støtte for at kunne håndtere overgangen til voksenlivet. Det gælder fx hjælp til at styre deres økonomi, komme i gang med eller fastholde tilknytningen til en uddannelse og til at klare personlige udfordringer, hvor der kan være behov for i højere grad at imødekomme de unges behov.

Det forventes, at rapporten vil indeholde nyttig viden for kommunerne, når de skal tilrettelægge efterværnsindsatsen. Denne viden vil blive udbredt til kommunerne bl.a. via det kommunale ledernetværk og gennem Vidensportalen mv., så det sikres, at denne viden fremadrettet indgår i kommunernes arbejde på efterværnsområdet.

Den endelige rapport vil blive oversendt til partierne bag satspuljen senere i år.

Tabel 1**Ansøgningspuljer fra satspuljeaftalen 2017 på socialområdet**

	Udmøntning	Projektperiode	Bevilling 2017-2020 (mio. kr., 2017-pl)
Ansøgningspulje			
Stærkere social mobilitet – et udviklings- og investeringsprogram på voksenalderen	Der udmøntes årligt ansøgningspuljer, fra hvilke der kan søges om midler til en flerårig projektperiode. Der gives altså tilsagn om midler til hele projektperioden på én gang, og der skal ikke søges midler til samme projekt af flere omgange. Der vil derimod årligt blive udmeldt ansøgningspuljer til nye flerårige projekter. Ansøgningspuljerne udmøntes hvert år (varig bevilling) af partierne bag satspuljeaftalen.	3-4 år	249,0
Ramme til investering i virksomme indsatser for udsatte og sårbare børn og unge	Der anmodes i 2017 om tilslutning til et aktstykke, der skal give hjemmel til at indgå flerårige forpligtelser fra puljen til strategisk brug af PPR. Tiltrædes aktstykket, kan der for de relevante dele af rammen gives tilsagn om midler for hele perioden 2017-2020. De resterende ansøgningspuljer udmøntes i én ansøgningsrunde i 2017, hvor der kan søges om midler til flerårige projekter og i én ansøgningsrunde i 2018, hvor der kan søges om midler til andre flerårige projekter. Der skal således ikke søges midler til samme projekt af flere omgange.	4 år	183,8
Ansøgningspulje til specialiserede tilbud målrettet udsatte grønlandere	Udmøntes i én ansøgningsrunde i 3.-4. kvartal 2017	12 måneder	5,0
Ansøgningspulje til overgangs- og peerstøtte til udsatte grønlandere i Danmark	Udmøntes i én ansøgningsrunde i 3.-4. kvartal 2017, hvor der kan søges midler til flerårige projekter	2017-2020	15,2
Ansøgningspulje til indsats på prostitutionsområdet	Udmøntes i én ansøgningsrunde i 3. kvartal 2017, hvor der kan søges midler til flerårige projekter	2 år	7,0
Udviklingsstøtte til projekter målrettet socialt udsatte grupper	Udmøntes i én ansøgningsrunde i 3. kvartal 2017, hvor der kan søges midler til flerårige projekter	Op til 4 år	20,0
Borgerstyrede budgetter til socialt udsatte	Udmøntes i én ansøgningsrunde i 4. kvartal 2017, hvor der kan søges midler til flerårige projekter	2017-2019	9,5